

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Aan

MinVWS

Deadline: 27-02-2026

ontvangen op:

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Publieke Gezondheid

Opgesteld door

Datum Document
24 februari 2026

Kenmerk
4351104-1094108-PG

Bijlage(n)

nota

(ter beslissing)

Beantwoording Kamervragen van het lid Vliegthart
(GroenLinks-PvdA) over wereldwijde handel in donorzaad

1/3/26

1. Aanleiding

Het Kamerlid Vliegthart (GroenLinks-PvdA) heeft Kamervragen gesteld naar aanleiding van de aflevering van het programma Zembla, met de titel 'Sperma op bestelling: de impact van de wereldwijde handel in donorzaad' van 3 februari jl.

2. Geadviseerd besluit

Geadviseerd wordt akkoord te gaan met verzending van de beantwoording van de vragen naar de Tweede Kamer. U kunt de antwoorden tegelijkertijd versturen met de antwoorden op de vragen van het Lid Bikker (CU) over dezelfde Zembla uitzending.

3. Kernpunten

De vragen naar aanleiding van de Zembla uitzending gaan over grensoverschrijdende spermadonatie en hoe het recht van (toekomstige) donorkinderen geborgd kan worden bij het gebruik van een spermadonor uit het buitenland. De vragen zijn gesteld vóórdat de brief over tegengaan massadonatie en regulering gebruik buitenlands donorsperma is verstuurd naar de Tweede Kamer door uw ambtsvoorganger op 12 februari.¹ In deze brief worden er maatregelen aangekondigd tegen massadonatie. In de beantwoording bespreekt u deze maatregelen eveneens.

Het recht van donorkinderen op toegang tot hun afstammingsgegevens is in Nederland geborgd in de Wet donorgegevens kunstmatige bevruchting (Wdkb). In deze wet is geregeld dat de gegevens van de donor worden geregistreerd en dat donorkinderen vanaf 16 jaar recht hebben op de persoonsidentificerende gegevens van hun donor. De Wdkb ziet op behandelingen die zijn uitgevoerd in Nederlandse

¹ Kamerstukken II 2025/26, 30 486, nr. 41.

fertiliteitsklinieken. Als bij deze behandelingen donorsperma uit het buitenland wordt gebruikt, gelden dezelfde regels als voor sperma dat in Nederland wordt gedoneerd. Maar deze nationale wetgeving geldt niet in andere landen. De limiet voor het gebruik van één spermadonor bij maximaal 12 vrouwen geldt in Nederland, maar als het sperma van deze donor ook in andere landen wordt gebruikt, kan het totaal aantal nakomelingen van één donor flink oplopen. Hierdoor kunnen er grote internationale verwantschapsnetwerken van donorkinderen ontstaan. Donorkinderen kunnen hier last van hebben. Om deze reden noemt u dit zorgwekkend in de beantwoording van de vragen.

Kenmerk
4351104-1094108-PG

Er is een drietal maatregelen tegen massadonatie aangekondigd in de brief van 12 februari: (1) regulering via de Wet zeggenschap lichaamsmateriaal, (2) Europese regulering en (3) een breed samenwerkingstraject met stakeholders uit het veld.

Tot slot gaat u in de beantwoording in op de zorgen wensouders die vermoedelijk langer zullen moeten wachten op donorsperma, en voor een hogere prijs, als de maatregelen die u gaat verkennen in gaan. Met als mogelijk gevolg dat wensouders buiten de kaders van de Wdkb op zoek gaan naar manieren om hun kinderwens te vervullen. Dit valt niet te voorkomen, maar het is van belang dat wensouders goed worden geïnformeerd over de mogelijke gevolgen voor hun toekomstige kind, en voor henzelf, als zij kiezen voor een donor uit het buitenland.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

Er is breed draagvlak voor de Wet Donorgegevens Kunstmatige Bevruchting (Wdkb) en de recente wetswijziging van 1 april 2025 waarin geborgd is dat door centrale registratie in het College Donorgegevens Kunstmatige Bevruchting (Cdkb) het donorzaad van één man bij maximaal 12 vrouwen gebruikt kan worden als de behandeling in een Nederlandse fertiliteitskliniek plaatsvindt.

In april 2025 heeft het lid Slagt-Tichelman (Groenlinks/PvdA) vragen gesteld over de wetswijziging van de Wdkb en het voorkomen van massadonatie.² Deze vragen gingen over het aantal overschrijdingen van de eerder heersende norm van maximaal 25 nakomelingen per donor die aan het licht waren gekomen en communicatie naar betrokkenen hierover.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Verschillende partijen, waaronder Stichting Donorkind en een aantal fertiliteitsklinieken in Nederland, pleiten voor het stoppen met het gebruik van donorsperma uit het buitenland, vanwege de mogelijke gevolgen voor donorkinderen, waaronder een groot verwantschapsnetwerk. Tevens is er de laatste maanden veel media-aandacht voor dit onderwerp. Naast deze Zembla uitzending heeft Nieuwsuur ook een aantal rapportages over donorconceptie en de gevolgen voor donorkinderen gemaakt.

c. Arbeidsmarkteffecten zorg- en welzijnsveld n.v.t.

² Kamerstukken II, 2024/2025, 2025D19016, 2054

d. *Gevolgen administratieve lasten*
n.v.t.

e. *Financiële en personele gevolgen VWS en uitvoeringsorganisaties*
n.v.t.

Kenmerk
4351104-1094108-PG

f. *Juridische aspecten haalbaarheid*
n.v.t.

g. *Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)*
Enkele vragen zijn afgestemd met de Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie (NVOG) en intern met de afdeling WJZ.

h. *Toezeggingen*
n.v.t.

i. *Fraudetoets*
n.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

